

Nr 178.

Av herr **Osvald** och herr **Petersson, Emil**, *angående viss omarbetning av bestämmelserna om bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond.*

De bestämmelser, som gälla för bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond, äro i vissa avseenden mindre ändamålsenliga. Först och främst gäller detta den stela bestämmelsen, att bidrag utgår med 25 procent av lånebeloppet eller, där lån icke åtnjutits, av det belopp, som kunnat erhållas som lån. Denna bestämmelse, som fastlåser bidraget vid 25 procent, har bl. a. haft till följd, att icke alla bidragsberättigade kunnat erhålla bidrag, eftersom de tillgängliga medlen ej räckt till; den bidragsutdelande myndigheten har därför blivit nödgad göra en behovsprövning, en uppgift, som i regel är synnerligen vansklig. Även den s. k. 65-procentsregeln, d. v. s. bestämmelsen att minst 65 procent av de brukningsdelar, som deltaga i den gemensamma maskinanvändningen, skola ha högst 20 ha åker, kan medföra att möjligheterna att erhålla bidrag äventyras.

Med utgångspunkt från det under nionde huvudtiteln, punkt 96, år 1949, av departementschefen gjorda uttalandet, »att en utvidgning av den gemensamma maskinanvändningen är en av de allra snabbast verkande rationaliseringsåtgärderna och därför i nuvarande läge i hög grad förtjänar det allmännas stöd», väcktes vid förra årets riksdag i båda kamrarna lika lydande motioner (I: 65 och II: 79) med begäran om en sådan ändring av bidragsbestämmelserna, att de påtalade olägenheterna undanröjdes.

I utlåtandet nr 10, punkt 5, uttalade emellertid jordbruksutskottet, att nu gällande bestämmelser prövats så sent som vid 1948 års riksdag och att det därför icke funnes tillräckliga skäl att upptaga frågan till förnyad prövning, förrän ytterligare erfarenhet vunnits om de nuvarande bestämmelsernas lämplighet. Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets yrkande.

Sedermera har hushållningssällskapens förbund hemställt bl. a., att bidragsreglerna måtte ändras, så att bidrag skall kunna utgå med belopp motsvarande *högst* 25 procent av lånets ursprungliga kapitalbelopp eller, där lån icke åtnjutits, av det belopp, vilket kunnat erhållas såsom lån. Denna förbundets hemställan tillstyrkes av lantbruksstyrelsen, som erinrar om att den själv tidigare framfört samma förslag. För att den gemensamma maskinanvändningen skall kunna främjas på bästa sätt inom den givna bidragsramen bör det, uttalar lantbruksstyrelsen, finnas möjlighet att bevilja bidrag även efter en lägre procentsats än 25. Också ur rättvise-

synpunkt är enligt lantbruksstyrelsen en uppmjukning av nu gällande bestämmelser önskvärd.

Departementschefen erinrar nu om att han i tilläggsstat II för innevarande budgetår uttalat, att eftersom bidragsreglerna prövats av riksdagen så sent som 1948 funnes det ej anledning att nu överväga någon ändring. Detta skäl synes oss ej längre ha någon bärkraft. Den vid hushållningssällskapen vunna erfarenheten ger enstämmigt stöd åt den ursprungligen av lantbruksstyrelsen föreslagna ändringen av bidragsreglerna. Vidare uttalar departementschefen, att den föreslagna ändringen skulle kunna medföra risken, att bidragsbeloppen ofta skulle kunna bli så låga, »att den gemensamma maskinhållningen ej får det stöd, som avsetts med bidragsbestämmelserna och som behövs i det enskilda fallet». Även detta skäl synes föga bärande. Behovet »i det enskilda fallet» blir uppenbarligen sämst tillgodosett, då icke något bidrag alls erhålles. Stödet åt den gemensamma maskinhållningen i vårt land bestämmes av bidragsramen, icke av den procentsats, efter vilken bidragen utgå.

Med stöd av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att bestämmelserna om bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond, Kungl. Maj:ts kungörelse nr 380, böra omarbetas i enlighet med ovan anförda synpunkter i syfte att göra tillämpningen smidigare och rättvisare.

Stockholm den 25 januari 1950.

Hugo Osvald.

Emil Petersson.
